

Ese de trei ori in septimana: Mercuri-a,
Vineri-a si Domino's, cand o oala intréga,
cand numai dimetate, adica dupa momentul
impregiurariiilor.

Prețul de prenumerațiune:

pentru Austria:	
pe an întreg	8 fl. a. v.
„ dimetate de an	4 „ „
„ patrariu „	2 „ „
pentru Romania si Stralnetate:	
pe an întreg	16 fl. v. a.
„ dimetate de an	8 „ „
„ patrariu „	4 „ „

ALBINA.

Prenumeratiunile se fac la toti dd. corespun-
dinti a-i nostri, si d'adrepal la Redactiune:
Josefstadt, Langegasse Nr. 43, unde
sunt a se adresá si corespundintele, ce primesc
Redactiunea, administratiunea séu speditiune
câte vor fi nefrancate, nu se vor primi,
anonime nu se vor publica.

Pentru anu note si alte comunicatiuni
res privat — se raspunde cate 7 or. de
repetiri se fac cu pretu scadut. Pretu
timbrului cate 30 cr. pentru una data, se
antecipa.

Viena 9/21 maiu 1867.

Comisiunea dietei unguresci in ce-
stiunea natiunalitatiloru s'a mai descep-
tatu unu picu, si tienù ieri siedintia. Lu-
crarile ei vor trebui se ésa curmdu la
publicitate si la desbateri in dieta; spe-
ramu acést'a cu ataf'a mai vertosu pentru
cà la incoronatiune monarcu va trebui
se puna juramentu pre legile tieri, éra
acele legi contienu artici adusi spre dan-
na existintiei si desvoltarei natiunali a
poporaloru nemagiare din Ungari'a, ni-
sese artici acestia a carora modificari
ori stergere vor cautá s'o pretinda re-
prezentantii natiunalitatiloru nainte de
juramentu, nainte de incoronatiune, ca
asiè neci monarcu neci dieta se nu se
legatúesca a observá acele despusetiuni
ale legiloru din trecutu, cari astadi nu
vor poté intemeia neci dreptate neci fra-
tietate. —

Senatul imperial (pentru acele tieri
ale monarchiei cari nu se dicu a fi
ale coronei lui Stefanu) s'a deschisu ieri
(luni) la mediadi, si ambele case se con-
stituiru. In cas'a de sus, ministrulu Beust
aretá pe presiedintele numitu de nou
domnulu principe Carolu Auersperg, éra
mai apoi in cas'a ablegatiloru totu d.
Beust aretà de presiedinte pe Dr. Giskra,
éra de vice-presiedinti pe Hopfen si Zie-
miakowski.

Atatu principele Auersperg catu si
Dr. Giskra, fie care in respectiv'a casa,
salutara membrii adunati prin cuventari,
cari defelu nu trecura preste marginile
celoru indatinat la asemene ocazioni,
prin cari se aréta missiunea ablegatiloru,
importantia, sarcinele, sublimitatea ei
sel. totusi diurnalele nemtiesci pretindu
inca acum'a a cet' programe politice din
bineventarile presiedintiloru si a constatá
plecarea spre dualismu. Din parte-ne nu
ne vom oprí la insirarea acelu combi-
natiuni nemtiesci, càci presiedintii sunt
denumiti de guvern, si tocm'a daca ar

fi desvelitu veri unu programu, remane
se scimu daca si cas'a lu va incuviintiá
casí guvernulu.

Deschiderea solena a senatului im-
periale de catra' Mai. Sa Imperatulu in
persóna prin cuventu de tron, se va in-
templá numai mane (mercuri) la 12 óre
in sal'a ceremonieloru din curtea impe-
ratéscá.

In ajunulu acestui evinémentu, aten-
tiunea tóta e indreptata a supra conti-
nutulu ce-lu va avé cuventulu de tron.
Se sperámu cà acelu actu ni va dá des-
luciri despre situatiune. —

Din strainetate luámu cunoscintia
despre scirea ce ni o aduce „La France,”
d'fariulu curtei francesci, cumca guver-
nulu francu catu mai curmdu va impar-
tesí corpulu legelativu tratatulu de Lon-
dra. si va permite ca reprezentantii po-
porulu se desbata a supra causei.

Cele lalte sciri se reducu la caletor-
riele ce le vor intreprinde cati-va mo-
narchi catra espusetiunea universalá de
Paris. Regele Prusiei pléca la 3 juniu,
principele de corona va merge mai cu-
rundu, éra Tiarulu Rusiei va plecá la 1
juniu impreuna cu principele rusescu de
corona, care spre acestu scopu va retor-
ná din Dani'a pentru a convení cu parin-
tele sen la Coloni'a, de unde vor face
calea impreuna. Sultanulu va plecá catra
Paris numai in lun'a lui juliu. Maiesta-
tile Loru austriace si spaniole n'au ota-
ritu inca terminulu plecarii.

Dóue cercuri de alegere fósté vacanti, si dóue inca vacanti.

I.

(a) Aveámu patru cercuri de alege-
re devenite in vacantia prin denumirea
deputatiloru loru de comiti supremi (séu
prefecti, cum li s'ar dice in Romani'a,
Franci'a si Itali'a) dar dóue din ele, cele
din comitatulu Satului-Mare, dupa cum
aflámu in acestu minutu, si-depliniu a-
legerile in dilele trecute, alegendu — ca

totu de un'a pana acum, éra si neromani,
si anume magiari — de reprezentanti a-i
sei, adica a-i romaniloru in dieta.

Comitatulu Satului-Mare e locutu
in maioritate absoluta de Romani; popo-
ratiunea lui romana numera multu peste
un'a suta de mii de suflete, dar intieligin-
tia n'are mai de felu, (intieligemu intie-
ligintia natiunala, càci dorere avemu aco-
lo multi romani calificati la scóle, dar
necapaci a precepe grainulu mamei loru)
si pentru aceea — potestatea publica a-
duna de la parteculari, familie comune
dari grele de avere, lucru si sange, dar
de interesele speciali, morali si natiunali
ale poporatiunei romane — nimene nu
se ngrigesce, séu daca se ingrigesce ci-
neva, apoi se ngrigescu contrarii exis-
tintiei si desvoltatiunei nóstre natiunali,
ca nu cumva se se destepte poporulu no-
stru, se-si védia ticalos'a si se ncerce a
se emancipá.

Adeveratu cà am cititu adese despre
unu cleru, mai alesu in partea sa cea
mai tenera — fórté luminatu si desceptu;
am auditu unele nume fórté bine suna-
tórie; dar — dorere, rezultate, ceva re-
sultate demne de comemoratu, n' am ve-
diutu. Ataf'a potere de poporu si de ale-
gatori romani, inca nu fusera in
stare se ni tramita macar unu depu-
tatu romanu la dieta, desí dupa propor-
tiune ar fi se tramitia celu putienu patru!
Chiaru in tempulu mai próspetu avura
cum diseramú dóue cercuri electorali —
dupa cum ni se spune, mai curatu roma-
ne, si — alésera magiari, cari de buna
séma in dieta vor fi intre cei mai aprigi
contrarii pretensiuniloru nóstre natiunali
si cu votulu alegatoriloru sei romani vor
combate postulatele deputatiloru romani,
precum s'a mai intemplatu acést'a si alta
data.

Séu dóra crede stimat'a nóstra in-
teligintia clericala din Satulu-Mare, cum-
ca dens'a si-a plinitu detorintia si a fa-
cutu destulu pentru natiunalitate prin

adresele de incredere, spedate unuia séu
altuia, séu tuturoru deputatiloru romani
de la dieta?! — Ce amagire! — Asiè se
scimu, cà in cumpen'a politice — inca
mai multu de catu in a moralei, cu catu
unu faptu, unu actu e cenditiunatu si ese-
cutatu cu mai multe si mai mari greutati
si sacrificie, cu ataf'a acelu faptu séu
actu are mai mare valóre si efectu. Adre-
sele sunt — unu felu de *jocarele politice*,
si — nu o data le-am vediutu subscri-
indu-le totu acele-si persóna si comune
— „pro et contra,” si pentru aceea óme-
nii seriosi — nu dau nemica pre ele. Dar
a alege romani buni de deputati la dieta
— e intr'adevern unu *lucru mare* in
Unguria, mai alesu intre impregiurari ca
cele de fatia; inse chiaru pentru cà e unu
lucru mare, e totu o data si — unu tri-
umfu! Doi deputati romani bravi din
partea Satumarelui mai multu ni folosiau
de catu dóue mii si inca cate-va suté de
adrese de incredere séu de multiamire.

Se nu ni dica vr'unu frate din Sa-
tumare, cà ei n'au sciutu acestea, éra noi
am venitu a le predicá pré tardfu. Noi
nutrimu o mai buna parere despre price-
perea domnieloru loru, apoi — pre catu
ni-a fostu cu potintia, noi ne-am incer-
catu a-i si capacítá si insufletí o data, o-
casiunalminte pre unii dintre cei mai de
frunte a-i domnieloru loru, dar — inde-
siertu. Se ni ierte deci, daca plangemu,
ne plangemu si i plangemu. Alta data
ne-am sel contení, adi — care romanu
bunu poté se nu fie iritatu!!!

Cu ataf'a trecemu de la cercurile
nóstre, fósté vacanti in Satumare, la ce-
le-lulte dóue, inca si acum vacanti.

Aveámu unu cercu vacante cu cen-
trulu Oravitia, in comitatulu Carasiului,
si altulu cu centrulu Pecica, in comita-
tulu Aradului. In celu d'antaiu de la
1848, de candu adica s'a formatu elu,
totu romanu a esitu din alegere pentru
dieta, in alu doilea — numai la alegerile

FOISIORA.

Besarabi'a.

de Rudolff Kulemanu *)

1. Tier'a si locutiunii. Clim'a Besarabiei si calita-
tea pamentulu ei. Infiintia paduriloru supra asprimei
si a temperantiei climii. Statulu póte permite privatiloru
se dispuna ei dupa placu cu padurile lor? Besarabia
dupa anesarea ei, in Rusi'a unu felu de asile pentru toti
si urmarile. Sterpirea paduriloru. Se emigreze ómeni
seigrurarii in Besarabi'a? O padure din Besarabia. Verile
calde. Morile de cucuradiu.

(r) Besarabi'a, fiindu in proportiune tare
ingusta, se estinde de la 46¹/₂—48¹/₂° la lati-
mea de la medianépte. Deci in lontrulu tierii
olim'a este cam schimbatória. Pana candu in
nienutulu de la mediadi ierburile sunt cam
albastre, uscacióse de ferbintie'la sórelni, sunt
acele de catra medianépte multu mai verdi,
aprópe de colórea celoru din tierile nemtiesci.
Cetatea Cotinu jace intr'o linia cu Viena si to-

tusi érn'a este pre acolo cu multu mai fri-
gurósa de catu chiaru in Germani'a de la mé-
dianépte. Caci antaiu, muntii Carpatiloru ce se
estindu fórté departe, precumu si dealurile Ar-
dealulu ce éra si sunt impregiurate de tieri
muntóse cam pana la naltime de 8100 pasi,
eschidu influintiele climei de la mediadi spre
sud-vestu. De la nord si ost strabate in tíera
ventulu din Rusi'a ce sta sub influintia Siberiei,
nefindu elu opritu de munti. A dóua, ce este
si caus'a principala, aici nu se afla paduri im-
preunate si conerescute. E dreptu cà se afla
unele, inse fórté departate. Ici colé se afla nu-
mai cate o parte de padure, grupe de arbori
subtiri si netrunchiosi pe cari nu-i lasa se créscá
si se se invertosiesca. Padurile incaldiescu tier'a,
pe care o imbraca ea cu unu sumanu. Se ne
inchipuimu cateva millióne de trupine de lemne.
Tóte vréu se créscá se devina tufóse, ele resufla,
rivalisésca, se intindu. Cele mai mici trupine ce
nu potu prosperá ca cele lalte, se nemicescu, in
loculu loru inse se desvólta altele mai poteróse.
Acést'a padure in compusetiunea ei asémenea cu
o personalitate ce se lupta cu sine ins'asi, dela-
tura totu ce este atacatu, se cuceresce pe sine.
Membrii uscati, cari impedece aerulu si lumí-
n'a, i frange si i folosesece, pe cei ce jacu ascer-
nati si putrediendo la piciórele ei i pune ca
fuscei pentru unu crecscamentu mai potericu.
Asiá sadindu si pregatindu-se intru volumino-

sitatea s'a, desvólta in activitatea sa energia,
viétia si — caldura. Cumca asiá numit'a fórcé:
limb'a tiapului, diminetia de demanctia si in-
cuic pupulu si nóptea si lu desface; cumca dio-
nea (o planta), candu óre care insectu numai
putienu o irita, si constrange frundiele-i lipi-
cióse, prindiendu insectulu; cumca trifoiulu
dulce celu miscatoriu incepe a tremurá candu
lu atingu primele radie ale sórelui, — tóte ac-
stea dovedescu nervositate, viétia, iritatiune,
frecare, caldura. Si inca o suma de trupine
gigantice, arbori de padure! dintrensii chiaru si
érn'a espira aeru caldurosu, par'ca vér'a ar avé
asilulu ei aici. De trupinele cele poterice ale
loru se frange Iovirea fortuneloru, pe munti
fiindu oprescu versarile cumplite de plóia, im-
prasechiandu-le peste tóte partile si prin acés'a
scutindu siesurile de esundarile ce voru cercetá
tienuturile tóte, a caroru munti sunt desbracati
de paduri. Catu de insemnate sunt aceste pa-
duri pentru continentu, pentru o tíera, pentru
unu imperiu! Óre statulu póte dá voia privati-
loru ca se dispuna dupa placu cu padurile?
Noi am vediutu, chiar sub unu regimu rusescu ce
stotea pe o culme mai inalta a culturii, ca pro-
prietarii, pentru ca se-si procure parale, scoteau
si vindeau de o data paduri pana la 100,000
ruble in argintu. Daca toti séu cei mai multi
ar face asiá, atunci statulu, prin inrantatiunea
climei si nemicirea poterii vegetabile, pentru

folósele momentane dara nedurabile ale priva-
tiloru, i se causéza scaderi, cari nu se potu in-
dreptá asiá lesne. Proprietariulu numesce aro-
gantia, amestecare in libertatea-i personala, daca
statulu si propune se vegheze si peste padurile
ce nu sunt in proprietatea lui, dara cu multu mai
mare este arogantia individiloru privati, daca ei
prin sterpirea paduriloru ataca clim'a ce este a
tuturoru supusiloru. Daca óre-care fabrica, asie-
diata fiindu intr'unu tienutu poporalisatu, aru
inveniná aerulu prin evaporarile ei, s'ar poté
demandá ca se si stramute loculu séu se se in-
cuic. De ce dara se nu se opréca privatiloru
a nu face acé'a ce, daca ar face, se intempla
pre specele comune. Dorere cà in Besarabi'a
nu s'a opritu acést'a. Las se fie! se audiá vor-
bindu, si padurile periáu, ducendu cu sine si
poterea de aventare a tierii, precum s'a intem-
platu cu tóte tierile carora li s'au taiatu arborii,
ce li erau aripi. Palestini'a, Greci'a, Spani'a, si
pustile late de pe riulu Volga, ce mai nainte
erau campii suridietórie cu livedi si cu tufi, ni
dau esemplu despre acestea.

Cu dreptu cuventu se póte dice cà cu
catu mai adencu spre resaritu, cu atatu mai
neinsemnata este cultur'a paduriloru. Tierile
d'acolo sunt statu si se tienu de statu. Dara
daca acést'a este pré mare si daca administra-
tiunea se face dint'unu puntu pré indepartatu,
am poté dice din puntu matematicu de centra-

*) Aveámu interesu a sel ce scriu strainii despre noi,
reproducemu acést'a din „Unsere Zeit” ciusulu III,
fasc. 9 din 1 maiu 1867. Lipsi'a. Brockhaus.

din 1865, adeca pentru diet'a presinte a fostu reesitu romanu.

Situatiunea grea, in care ne aflam, luptele mari ce ni stau inainte pentru croirea unei sorti mai bune, pentru reconoscerea, regularea si asigurarea esistintiei nostre natiunali, merita in celu mai mare gradu si pretindu cu imperiositate — a ne ocupa in specialu si seriosu de referintiele si cestiunea alegeriloru in aceste cercuri.

Cerculu Oravitiei in Carasiu numera ca la 40, di: *patrudzeci* mii romani si — vre o 4—5, di: *patru cinci* mii nemti si alte mestecature straine; dar intre alegatori s'au incrisu in anulu 1865, dupa unu planu diavolescu alu elicei domitorie atunci, fora dreptu si fora cale — unu numeru de *neromani* forte mare, in catu elu, condusu fiindu de regimu séu partit'a si organele regimului, pana acum totu de un'a *contrarie intereselor nostre natiunali*, e in stare a turbura si a impedece alegerea unui romanu bunu si zelosu de deputatu la dieta. Insusi deputatulu de pana acum'a, desl romanu adeveratu de nascere, ca candidatu officiosu, a fostu alesu, precum bine scimu, prin voturi parte mai mare — *neromane*; pre candu candidatulu partitei natiunali in urm'a abusuriloru oficiali, amenintariloru si violintieloru contrarie, a trebuitu se se retraga impreuna cu majoritatea alegatoriloru sei romani.

Acel asiè-dara numa o *legatura strinsa*, o *conducere buna* si o *solidaritate catu mai deplina* intre alegatorii nostri va face posibilu o *alegere corespundiatória intereselor nostre celoru sante*, ce stau la medilocu.

Terminulu pentru alegere — nu scimu se fie prefiptu pana acu; romanimea precumpentória din cercu, pre catu ni e conosciutu, inca nu si-a candidat. Dlu Dr. *Hatieganu*, candidatulu natiunale din 1865 — dupa unii reportori ai nostri — se nu fie plecatu in nici unu casu a mai primí candidatur'a, dupa altii — se fie plecatu, dar numai sub conditiuni. Adeverulu e, ca acestu frate alu nostru sente si pricepe greutatea impregiariloru si vrè se tienasocotela de ele. Suntemu convinsi, ca dlu canonicu M. *Nagy*, despre a caruia candidatura asemenea se vorbesce, nu mai putieniu va senti si pricepe momentulu impregiariloru, si pre temeulu acestoru convingeri, tienemu ca positivu, ca dintre acesti pre demni domni si frati ai nostri — séu **numai unulu**, séu *nici unulu* nu va candida in acelu cercu; éra d'alta parte, in

casu de lipsa, ambii cu abnegare de sine vor spriginí o candidatura pentru carea se vor pronuncia in cele din urma cei mai buni si mai multi romani din cercu. In privintia acestoru barbati asiè-dara, conosciendu-le carapterulu. am fi cu totulu odihniti.

Dar ni se repórta despre candidatur'a a vre-o doi romani, sciti de cei pe stricati, romani slabi la ingeru, cari adeca sunt romani si se tienu de romani, dar se tienu nascuti si chiamati a fi totu uneltele strainiloru, si intru acésta-si afla fericirea; — asemenea ni se repórta despre candidatur'a avre-o doi *neromani*, domni mari si de influintia. Asupr'a acestoru cendidature, cari ni casiuna temere si neodihna, avemu si ne respicamu parerea mai lanuritu.

Revisiunea legiloru din 1848.

Pest a 19 maiu.

(i. g.) Diet'a Ungariei are se desbata proiectele propuse mai de curendu de ministeriulu magiaru; — acele proiecte au insemnata loru in catu potemu vedé, ca prin acele, legile din 1848 au se se modifice si stralórme in mai multe puncte esentiale. Asiàdara prin primirea acelor'a, diet'a va esecutá *revisiunea* legiloru din 1848 desl nu in tota estinderea loru, precumu aru pretide spiritulu timpului, dar daca odata s'au invoitu la unele puncte, trebuie se se invoiesca si la acele, cari inca e de lipsa se se strafirme conformu principiloru stricte de libertate si egalitate. Prin urmarea de aci in colo partid'a intr' adeveru liberala cu mai mare usioritate va poté *constringe* acea majoritate cerbicosa, carea nici intr'o privintia, si nici la unu casu nu voiá se soie de revisiunea aceloru legi; — motivele acelor'a ce voru recomendá primirea proiecteloru propuse de guvern, se voru poté intrebuintá si de aici ce dorescu strafirmarea totala a legiloru din 1848 conformu cerintieloru tieriei, cari imperiosu pretindu deplina egalitate in portarea sarcineloru, precumu si in exercitarea drepturiloru politice — natiunale, stergendu totu de odata tote urmele de prerogative aristocratice si ierarchie.

Spiritulu timpului pretinde cu taría ce se domnesca odata egalitatea si in acésta tiéra espuna atatoru suferintia grele mai alesu prin cerbicoseitatea reutatóia a retrogradiloru condusi de interesulu loru propriu, care numai prin calcarea drepturiloru sante ale popóraloru póte so se realizeze; — spiritulu timpului cere egalitatea drepturiloru cetatienesoi, — cere indreptarea egala a bisericiloru, — cere aredicarea culturii natiunale si usiorarea sarcineloru impoveratóie.

Candu vomu vedé ca guvernulu tieriei impreuna cu corpulu legislativu se va pune pe terenulu egalei indreptatiri, atunci numai vomu poté dice, ca a sositu timpulu, in care voru incepe suferintiele popóraloru, — atunci numai vomu poté uní vócea nostra cu strigarile de

acel ca se se face posesori mari, fara se intielega séu se voiéca a intielege cova den economia. Numai de catu la castigu! Éca colo o padure, unu lemnu pentru atatea ruble, l'a taiatu, banii i-a pusu in punga si, mai departe, unde se afla alta padure, pentru inarendare séu de cumperatu. La acésta pofa mare de sterpire — se mai adause un'a mai mica. Nobilii si tieranii gefuiau padurile, ei taiau fuscele mici séu nuielele de la trupini fragede pentru ca se-si facea garduri la gradini, la curti, pentru grajdulu de gâini, pentru ambariulu de cucurudi etc. O sterpire de lemne cu totulu neratiunabila, daca cugetamu ca in loculu nuieleloru se poteau folosi, ca in tote tierile, spinii ce crescu pe livei, pre cari de. e. in Mecklenburg, Schlesvig s. a. i. sadescu pe locurile nefruptifere, incatu aceste locuri servescu pentru castigarea lemnoloru de folosintia. Acésta pretinde timpulu, lucru, si se baseza pre imposesiunare care aici nu se cauta. Nomadii n'au casi, nici palaturi, ci au numai colibi cari se dirima curendu, spre a emigrá mai departe. Fircese ca se afla cã-i, si inca bunicele in Besarabia, totusi inse, preste totu luat, sunt aproape de colibi, fiindu mici, acróse si destruate. Sunt bunuri de cate 20000 de morgen (mesura prusiana), pe acestea nu se

osana" ale acelor'a, ce totu uréza si admira politic'a ajunsa acuma la putere.

Nu suferu nici o indoieála, ca strafirmarea legiloru dupa cumu a propusu guvernulu se va esecutá, si acele proiecte, ce le comunicamu mai la vale, fara indoieála si in momentulu presinte potu fi privite ca lege, de óra-ce diet'a abupaséma le va primi, cãci scimu bine ca aceste suntu conditiunile si concessiunile, pre ale caror'a base, s'a datu magiariloru puterea de care se bucura in presinte. — Majoritatea tieriei e inca totu in partid'a lui *Deák*, apoi acésta scie ca vrendu nevrendu, trebuie se se invoiesca la acele, daca nu voiesce se periclitaze tote cele ce au castigatu pana acuma.

Trebuie se scimu ca in capital'a tieriei suntu — *doúe diete*, un'a care se consvatuiesce si desbata, — éra alt'a care — *decide*; si ce e mai curiosu, lucrurile dietali mai antaiu se *decidu*, si apoi se *desbata*. Adeca diet'a consvatuítória stá din mai multe partide, carea are se tiena oratiuni frumóse asupra *decisiuniloru* facute in cea lalta dieta, unde numai o partida este, adeca — *clubulu Deákistiloru*, si unde — precumu tote ce au se se face in diet'a adeverata (?) — asià si proiectele amintite s'au si primitu mai de nainte. Prin urmarea desbaterile ce voru urmá in dieta suntu numai formale, cãci se scie bine, ca indiesertu s'ar aretá motivele cele mai eclatante contra acelor'a ce au decisu Deakistii in clubulu loru, ei voru fi surdi la tote ce nu consuna principieloru statorite, séu mai bine disu, primite orbesec de densii dupa cum li-se asterne de marele loru magistru.

De aci usioru potemu vedé, ca asupra caror'a cade respunsabilitatea cea grava, daca nu se voru complaná si acele *cause comune*, cari mai alesu ne intereséza pe toti, fara distingere de natiunalitate séu confesiune; — de la majoritatea tieriei aterna numai ca se se strafirme odata legile tieriei conformu dorintieloru juste si nedisputabile ale celei lalte majoritati, ale *majoritatei tieriei*, carea vedindu ca promisiunile frumóse nu se mai implinescu, pré usioru póte conturba si risipi tote jocariile periculóse ale acelor'a, cari nu iéu contu despre cerintiele si dorintiele popóreloru, ei amortisii se tienu de principiile trecutulu odiosu, care a causatu atato nenorociri tieriei intregi.

Ceremu dara cu taría, ca diet'a tieriei se grabesca cu esecutarea *revisiunei radicale* a legiloru din 1848, conformu egalei indreptatiri, cãci numai asià vomu poté ajunge scopulu doritu de a fericí patri'a comuna.

Ceremu ca inca inainte de incoronare se se supuna desbaterii cestiunea natiunalitatiloru, cãci diu'a incoronarei numai asià va poté fi o diua de serbatória, o diua de bucuria, daca nu numai *fractiunea unei natiuni*, ci *tote natiunile contocuitórie* voru fi linisite si indreptate mangaiate.

Faceti dara revisiunea legiloru conformu spiritulu timpului, — stergeti prerogativele unoru caste asupra celor'a lalte, — puncti-i lege ca drepturile nobililoru suntu sterse, frangeti catusiele cari supramiséza natiunalitatile, eliberati tote bisericile de sub prerogativele neorespundietórie timpului presinte, si atunci candu toti vom fi liberi si egali indreptatiti, se

mergemu la incoronare, se potemu fi toti la o lalta partasi de bucuria si fericire.

Asià ceva fircese ca e cu nepotintia dupa parerea acelor'a ce sunt acum'a la putere, dar daca e cu nepotintia, pentru ca nu potu se se desbrace de egoismu, apoi indiesertu ni se voru totu falí ca profesiunea loru e libertatea, si tien-t'a politicei loru e fericirea tieriei intregi, — cãci faptele dovedescu cu taría, ca — sunt fircise!

De la diet'a Ungariei.

Siedinti'a casei reprezentantiloru din 20 maiu.

(†) Astadi se deschise siedinti'a la 9 óre, presiedinte: C. Szontiványi, notariu: L. Horváth.

Pe bancele ministeriale: b. Eötvös, cont. Mikó, Balt. Horváth, b. Wenkheim si Gorove.

Dupa autenticarea protocolulu, Em. *Ma-noilovits* se dechiara, cumca — *schimbandu-se* acuma giurstarile — si-retrage interpelatiunea facuta mai nainte in privintia intregirii tieriei prin chiamarea reprezentantiloru din granitiile militare.

Presiedintele aréta credentiunalele deputatiloru: cont. Iuliu Andrassy, L. Bernath, N. Fehér, G. Bay, Földváry si P. Szontagh, cari se strapnu la comisiunea verificatória.

Dupa aceste se verificara deputatii: V. Toth, C. Zeyk, I. Ronay, N. Szabó, Balt. Horváth, C. Buotz, I. Szlávý si — *Lazaru Petcu* din Unedóra, carele va fi provocatu de presiedintele casei, ca se-si ocupe locul in dieta, de óra-ce de unu anu de dile absentéza, precumu scimu ca absentéza toti deputati romani din Transilvania, afara de cei — „patru-cinci.”

Urmá apoi alegerea unui membru din comisiunea verificatória, fiindu ca in urmarea denumiriloru unu locu devení vacantu.

In fine presiedintele provóca pre cei 40 membri ai comisiunii emise in causa natiunalitatiloru, ca se remana spre o consultatiune.

Aredicandu-se siedinti'a la 1/2 11 óre se constituira sectiunile si incepura desbaterile loru.

Siedinti'a mai de aproape nu se scie candu va fi, aterna de la lucrarile sectiuniloru, inse atat'a scimu, ca se grabescu pe capete, pentru ca se se póta desbata catu mai de curendu proiectele guvernului.

Cei mai multi deputati romani inca totu lipsescu, dintre cei din provincia numai *Medan*, *Ioanovicu* si *Mihali* au sositu, cei din Aradu si Zarándu scimu ca suntu retienuti de restauratiunea comitatului, — cei „patru — cinci” din Transilvania inse éra s'au ivitu.

Proiectele de lege

propuse tieriei de guvernulu magiaru.

I. Proiectu de lege. Art. XXII a legiloru din 1847/8, ce suna despre gard'a natiunala, se suspinde.

Si pana atunci, candu legislatiunea va decide in privintia strafirmarii si staveririi despre inarmare, art. XXII a legiloru din

lisatiune, fara ca acest'a se se repeteze in multe puncte municipale, atunci tote legile de pe artia, cari sunt cu o pareche de mii de ani innapoiate, sunt anemic'a. Ómeni senguratici, carora diregatoriulu cu o mana li intinde ordinatiunea éra pe cea lalta o intindu deschisa, facu cu capulu: dá, si in momentulu venitoriu facu, daca vreau, chiar din contra de la ce'a ce trebuiá se face. Se póte ca statulu, ne edandu legi in privintia culturii si crutariii paduriloru, a voitu se nu instraineze pe emigrantii, de cari Besarabi'a avea asià trebuintia mare, prin opririle acelea. Pre cum Besarabi'a inca de mai nainte érá mingi'a natiuniloru luptatóie, cari se amestecau un'a pre alt'a si si relatiunile loru, asià a remasu si anesarea ei cu Rusia, fara basa legala. Acum multi emigrara in Moldova, de care mai nainte se tienea si, considerandu limb'a, datinele, calitatea pamentului ei, — inca se mai tiene.

Pentru ca se se impopulariseze tier'a ce este cam gola de locuitori, intemá Rusi'a unu feliu de asile, precum a intemaiatu odinóra Romulus in Roma. La pasporturi si alte documente nu se priviá cu rigurositate. Negotiatori gidovesci, capitani demisiunati, colonci, oficiali de la posta, si Ddiéu mai scie inca cine, alergau

acel ca se se face posesori mari, fara se intielega séu se voiéca a intielege cova den economia. Numai de catu la castigu! Éca colo o padure, unu lemnu pentru atatea ruble, l'a taiatu, banii i-a pusu in punga si, mai departe, unde se afla alta padure, pentru inarendare séu de cumperatu. La acésta pofa mare de sterpire — se mai adause un'a mai mica. Nobilii si tieranii gefuiau padurile, ei taiau fuscele mici séu nuielele de la trupini fragede pentru ca se-si facea garduri la gradini, la curti, pentru grajdulu de gâini, pentru ambariulu de cucurudi etc. O sterpire de lemne cu totulu neratiunabila, daca cugetamu ca in loculu nuieleloru se poteau folosi, ca in tote tierile, spinii ce crescu pe livei, pre cari de. e. in Mecklenburg, Schlesvig s. a. i. sadescu pe locurile nefruptifere, incatu aceste locuri servescu pentru castigarea lemnoloru de folosintia. Acésta pretinde timpulu, lucru, si se baseza pre imposesiunare care aici nu se cauta. Nomadii n'au casi, nici palaturi, ci au numai colibi cari se dirima curendu, spre a emigrá mai departe. Fircese ca se afla cã-i, si inca bunicele in Besarabia, totusi inse, preste totu luat, sunt aproape de colibi, fiindu mici, acróse si destruate. Sunt bunuri de cate 20000 de morgen (mesura prusiana), pe acestea nu se

afla nici o casa, neci macar de boieriu, care s'ar poté asemená cu o casa a unui tieranu de medilocu de némtiu. Asià suntu tota totele, preparate pentru miscare, in schimbare, parasire.

Urmarea acestei desgoliri a campieloru a fostu stricarea olimei din Besarabia. Nainte de 60 ani 12 werst (mila rusésca, 1500 pasi) pana langa Cotinu se estindea o padure frumósa, avendu ici colé cate o livéda si putieniu pamentu de semenatu; acésta padure oprí si impartí cu puterea ei viforile si fortunile de néua, sub scutul ei pastrá mai multe isvóre si lacuri, incaldiendu si re'nviandu prin giurulu ei prin o energia grandiósa de vegetatiune. Vitele ernau in trena, precum se intempla acum in Angli'a si Irlandi'a, si fara se patimésca affau intr'ens'a caldura si totu de un'a nutretiu. Asià am auditu eu de la nisce proprietari demni de crediamentu. Dara alteum este in timpulu de fatia! Daca caletorimu peste locurile belite de paduri, spre Cotinu, suntemu espusi la pericululu a ne degerá manile si piciórele, de suflarea ventului rece, daca nu ne invelimu bine in cojóc. Pustl'a cea mare de catra resaritu cu ómenii ei cei nomadi si cu ciórdile de vite trimite influintiele i reutatóie si spre apusu, pana candu cultur'a nemtiésca, pro langa desvoltarea

favorabila a trebiloru, i se va opune mai cu putere. Ici colé se afla in Besarabia arendatori si economi nemticesci, dara ce potu senguraticii cu teori'a si eu planurile de cultivare contra datineloru rele si a ómeniloru reu dedati cari se ridu ele? Catu de curundu voru devení si ei la ce'a ce au ajunsu si cei'a lalti. Daca au venit ei cu intentiune, ca in timpulu scurtu se-si agonisésca averi si pe urma se rétórno éra in patri'a loru, — se voru vedé insielati. Pe ei i numescu venituri, pedanti, fantasti, cari au venit numai ca se-si desiérte pungele ce le au adusu umplute din Germani'a. Esista despre ei totfelulu de istorisiri si anectote, unu colonelu din apropiare ce si-a datu sabi'a pentru trebi de economia, pe cari cugeta ca le va portá totu asià de intieptiesce ca sabi'a s'a, rescóla tieranii contra vecinului seu, invidiandu-lu pentru castigulu ce acest'a lu ascépta de la teritoriulu seu, pentru ca si-a datu si inmultitu ostenéla. In Besarabi'a sunt multe si deosebite caractere, cari prin diferite arte si intrigi pricepu se deforme onóra ce a retacitu intre densii. Deci neci de catu nu se potu recomendá emigratiuni senguraticie. Numai o societate compacta, care in contielegere cu regimulu, prelanga garantia, ar luá in posesiune unu teritoriu isolatu de alte,

1847/8, ce suna despre garda nationala, se suspende.

II. Proiectu de lege, despre modificarea art. IV. §. 6. a legilor din 1847/8.

Art. IV. §. 6. a legilor din 1847/8 se modifica in urmatorul mod:

De ora-ce statorirea dietei in privinta bugetului anului totu de un'a numai pe unu anu se estinde, si de ora-ce fara de o statorire si votare noua aruncarea si incassarea contributiunii nu e permisa, — in casulu, candu Mai. Sa din veri-ce cauza aru disolve dict'a, seu aru amaná seu incheia sesiunea ei inca inainte de ce aru fi facutu ministeriulu computarile sale si impartesirile in privinta bugetului spre anulu viitoriu, diet'a se se conchiame inca in decurgerea acelu anu si adeca in asiá timpu, ca precum computurile incheiate, asiá si bugetulu anului viitoriu se se póta desbata.

III. Despre modificarea art. III. §. 12. a legilor din 1847/8 in privinta formarii ministeriului.

Art. III. §. 12. a legilor din 1847/8 se modifica in urmatorul mod:

§. La propunerea ministrului-presiedinte pre colegii sei ministri i denumesc Mai. Sa.

IV. Proiectu de decisiune in privinta suspenderei acelei ordinatiuni a art. V. §-lui 5 din 1847/8, care se atinge de reprezentatiunea cercului ciacasilor si a confinielor militare banatiene.

Si pana utunci, candu organizatiunea militaria ce susta in confiniile militare nu se va strafoma prin dispunetiunea legala, dispunetiunea art. V. §. 5 din 1847/8 in privinta cercului ciacasilor si confinielor militare banatiene, se suspende.

Despre modificarea dispunetiunilor art. III. din 1847/8, cari se relateza la drepturile palatinului, ca locutienintele Mai. Sale.

1. De ora-ce Mai. Sa pe baza legilor si constitutiunii prin ministeriulu magiaru exercieza puterea executiva in persoana; era art. III. din 1847/8 in absintia Mai. Sale a incredintiatu puterea executiva de-a dreptulu palatinului de atunci, arhiducelul Stefanu de pia memoria, §§-ii 2., 3., 9., 11., 17., 19., 24. si 38. a art. III. din 1847/8 cari statorescu drepturile de locutieninte regala a palatinului de atunci, si-perdu valórea.

2. Si pana atunci, candu se va regulá cerculu de activitate a palatinului prin lege, conformu principiiloru guvernulu respundietoriu: alegerea palatinului se amana.

VI. Proiectu de lege. In privinta complenarii relatiunilor de interesu comunu, ce sustau intre tieretele corónei magiare si intre cele late tierete de sub steopanirea Mai. Sale.

Dupa o introducere, urméza elaboratulu causeror comunu, dupa cum s'a statoritu de majoritatea dietei; apoi se finesce cu urmátoriele:

Acésta statorire sanctiunata de Mai. Sa, se va inarticula in lege.

Acele ordinatiuni ale acestor articuli de lege inse, cari suna despre modulu de manipunatiune a causeror comunu, numai atunci se voru pune in vigóre, candu se voru alaturá la acele pe cale constitutionalu si acele tierete ale Mai. Sale, cari nu se tienu de coron'a magiara.

De langa Logosiu, in 4 maiu st. v. 1867.

(Necrológe.) In natura se schimba tóte, numai fapt'a buna nu! — Viéti'a omului este scurta si trecátore, si numai faptele cele bune sunt eterne! Astadi numerámu in Comitatu nostru cu unu barbatu devotatu bisericii si natiunii sale mai putienu, si acest'a este multu pretiutulu nostru Protopresbiteru greco-orientalu Ioane Marcu din Logosiu; care cu facultatile sale spirituali au escelatu intre preotimea greco-orientalu a diecesi dreptcredintiose a Caransebesiului; pre acest'a lu plange soci'a si fiic'a sa doioasa, lu plange preotimea distriptului, si in fine lu plangu némurile si cunoscutii de tóte nationalitate; elu repausá in etate de 59 ani, plinu de putere si sperantie.

Dar' dupla este pierderea natiunii, pentru cá dupa cum am auditu din funte autentica, inca si altu barbatu alu natiunii nóstre cunoscutulu nostru literatu N. T. Velia Protopresbiterulu greco-orientalu alu Versietiuului emeritu profesor de teologia si scrietoriu alu opurilor literare „Cele siepte virtuti“ si a „Istoriei Bisericesci politico-nationale“ precum si a altor opuri remase in manuscriptu — repausá in 4. l. c. dupa unu morbu lungu si greu. Dreptu aceea in tipu de recunoscintia se versámu o lacrima pentru densii dicandu-le unu „Fie-le tierin'a usióra si memori'a eterna.“

(Corespundintia contine mai departe multe rogári catra Ittea Sa d. episcopu ca se d enuméscu in acele posturi de protopopi nice barbatu cu popularitate, pre cari i si insira. Parte spatiulu nu ni permite a produce tóte de asta data, ne si tememu se nu vatemámu modesti'a cuiva aducendu-i numele in publicitate la asemene casu, parte sperámu cá va veni curundu unu sinodu si atunci se va otari modulu alegerei protopopilor. Red.)

Romania.

Nu seimu pana candu vom fi condamnati a nu puté vorbi lectoriloru nostri decatu numai de disordinile si relele de care e bantuita tier'a, si candu vom avé si noi fericirea a vedé intég'a pressa romana, inregistrandu numai acte de acele ce face se salte de bucuria inim'a unui adevratu patriotu ce-si iubesc cu sinceritate tier'a? Aceste cugetari sunt aspiratiunile unice a le acestei foi, acareia Redactori s'ar crede mai multu de catu fericiti, a poté contribui catu de pucinu la realizarea acestei dorintia unanima a tierii si a adevratiloru fii ai Romaniei. Caci sgomotele ce circulá de catu-va timpu nu sunt de natura a ne veselí, ci, din contra, a ni sfiasá inim'a de durere! Astfelu, intre altele, aflámu cá Ministeriulu actualu, in care puneamu multa sperantia de serviciile patriotice ce va aduce tierci, s'a despartitu degiá in dóue tabere: una compusa din D-nii St. Galescu, I. si D. Bra-

ténu, si oca-lalta din D-nii C. Cretiulescu, T. Gherghely si A. Vassescu, ambele formandu espresu Ministeriulu celu mai bine combinatu, pentru momentu, spre a puté inspirá mai multa credintia si liniscó spiritele tuturoru partidelor, ce din nenorocire existu in tiera. Nu e aci loculu se analisámu causele ce au potutu aduce acea neintielegere, constatámu numai si sustinemu cá ar fi de doritu, in interesulu tierii, ca se despara ori ce neintielegeri intre membrii actualulu cabinetu si se lucreze in unire cu totu zelulu, activitatea si capacitatea cu care sunt dotati, la prosperarea si fericirea tierii in manele caror'a li e incredintata carm'a afaceriloru ei; si acésta o ceremu si o pretindemu, cu atat'a mai multu, dela actualulu Ministeriu, ce-lu credemu sinceru si cu tendintie patriotice, cu catu astadi se sente mai multa necesitate, de catu ori candu, de o linisce completa, pentru ca astfelu se se póta vindecá mai cu inlesnire ran'a de care sufero tier'a, in genere, de catva timpu.

Si aci credemu oportunu a intrbá de ce pres'a din Iasi si Bucuresci (afara de Santinela) sta muta si nu cata a respunde diariului „Moldova“ care de la unu timpu in cóce se incérea, prin tot felulu de midilóce, a loví pana si in actele cele mai sacre si mai maretie ce au sevarsitu vr'o dineóra Romanii, in unire, care e singurulu principiu ce a salvatu Romania, si in care Statulu romanu si-punc tóta sperantia prosperarei si a consolidarei sale pe viitoriu? Au dóra pentru cá diariulu mentionatu, fiindu redactatu de D-nii T. Latiescu si N. Rosnovanu, nu ne póte inspirá nici o temere? Dar, apoi nu sci veterani Redactori (dela „Romanulu“ si „Trompet'a“) cá din picatura se face lacu? Pentru ce dara se stámu indiferenti candu e vorba de viitorulu tierii in care neamu nascutu si crescemu pe fii nostri, si candu scimu cá aci e o cestiune de interesu generalu, o cestiune dela care depinde totu viitorulu Romaniei; candu scimu cá pentru unu assemine principiu Itali'a si-a versatu cu bucuria sangele si atate tesauere, respingendu cu tóta forti'a vointiei sale federalismulu si sacrificandu, fara esitatiune, trei capitale antice si nenumerate interese majore pentru unirea sa definitiva, despretiundu chiaru consiliile marclui seu aliatu ce i le dá la inceputu, si care mai in urma, pentru salvarea ei, udá cu sangele marinimosu alu filor Francei campiele de la Solferino si Magenta. Candu scimu cá Germani'a, fatigata de sterilitatea opintelor regimelu federale, a primitu a fi cucerita de Bismark la Sadowa, spre a se realisá celu putienu in parte multu dori'a unitate germana. Candu, videmu chiaru astadi cum eroicii fii ai Candiei vérsa síróe de sange, spre a se uní cu Greci'a. Si apoi noi se privimu indiferenti la diariulu „Moldova“ orgauu, nu alu Moldovei lui Stefanu celu mare, ci alu Moldovei boerismulu decadiutu si meschinu, nu alu Moldovei libere si insufletita de aspiratiuni patriotice si nationale, ci ale Moldovei feudale, a Rosnovanului si Latiescu care, dupa cinci ani de o unire definitiva sevarsita de Natiune in aplausele Europei intregi, cutéza a luá in mani stindardulu feudalismulu si alu separatiunii, si se padimu tacere? . . . Catilin'a e la portile Romci si noi delibérámu, ar fi disu Cicerone in epoc'a sa . . . Separatismulu si-a radicatu capulu amenintandu edificiulu glo-

riosu ce am natiatu, in facie cu inimicii natiunii nóstre, uimiti de ghibaci'a Romaniloru, si noi se tacemu? . . .

O! voi umbre maretie alui Stefanu si Mihaiu, voi care cu vitegii vostri companioni, de la Resboeni si Calugareni, ati pusu fundamentele Romanismulu, ce n'ati fostu norociti a lu vedé intemeiatu, veniti de aperati voi ceea ce am facutu in momintele nóstre de patriotismu si de marire nesocotiti a loví, in nisce mominte de prostatiune necalificabile, in ceea ce avemu mai scumpu si pentru care voi v'ati incercatu in atate randuri, a capetá prin fortia ceea ce noi am dobanditu prin o dorintia spontanea si unanima a natiunii.

Veniti de aperati voi destinulu Romaniei cáci, se vede, cá inimele urmasiloru vostri sunt corupte, sunt putrede, in ele numai circula acela sange puru Romanescu ce le facea se se incórdé, ori de catu ori erá vorba de aperarea teritoriuului stramosiescu si a drepturiloru sale! Terminámu dar conjurandu, pe de o parte, pe „Moldova“ ca, in interesulu tierii si chiar in alu loru, se renuncie la acésta ideia fatala, ér pe de alta, angagiámu pres'a Romana si pe toti barbatii de inima a nu fi indiferenti dinaintea unei asemene cestiuni, spre a intimpiná reulu inca fiindu in fasie, cáci disvoltandu-se, mai in urma ne vom cái, inse atunci va fi prè tardfu.

„Timpulu.“

Economia.

Tergulu de Viena.

Pretiturile negótiiloru sunt:

centenariulu (marge, mage)

Bumbaculu	Egiptianu	100 fl.	115 fl.
„	Nordamerican middl.	87—	92
„	Grecescu	80 „	85 „
„	Levantinu 1.	75 „	80 „
„	Persianu	65 „	70 „
„	Ostind. Dhol. fair	75 „	80 „
„	„ Surate fair	60 „	„
Canep'a de Apatin		18.—	fl. 21 1/2
„	„ Itali'a, curatite faine	65 fl.	85 fl.
„	„ „ mittf.	50 „	60 „
„	„ Poloni'a naturala	18 „	19 „
„	„ „ curatita	24	30
Inulu natural de Polonia		18	22
„	„ Moravia natural	27	37 „
Mierea de Ungari'a naturala		16 1/2	17 „
„	„ Banatu alba	—	—
„	„ Ungari'a galbena	17 1/4	17 1/2 „
Sementi'a de trifoiu din Stiria			
„	„ cea rosia curatita	33 1/2	34 1/2
„	„ lucerna italiana	30	31
„	„ francóscu	44	46 „
„	„ ungaréscu	28	29
„	„ curatita	30	30 1/2 „
Talp'a lucrata (Pfundleder			
„	„ prim.)	88	90 „
„	„ („ Corametti)	80	82 „
Pelea de bou, uda cu corne,			
„	„ cea din Poloni'a	21	22 „
„	„ din Ungari'a	24	25 „
„	„ „uscata	50	52 „
„	„ vaca	52	54 „

dupa care teritoriu ar avé se se estinda peste vecini o influentia buna, cu putere impunatoriá, numai astfelu de colonia seu societate póte promite folosu siesi si statului. Acesti ómeni au venitulu pentru ca se remana, so se impropriete, si se intielege de sine cá atare permanentia se incérea a se asecurá si agonisí prin agronomia. Coloniele nemtiesci, impropriarite in partea de la médiadi a Besarabiei au fostu active si in privinta cultivarii padurilor, facendu-si fiecare de detorintia a sadí in fiecare anu cativa arbori, cu scopu cá din ace'a se voru nasce paduri. Desi acésta merge pe incetulu, totusi sunt grupe de arbori, si cunoscendu venjosia poporulu nemtiescu, se póte sperá progresu intru intreprinderile lui.

De cumva inse, dupa ce am caletoritu sub radiete ardiétorie si prin nori de pulbere, aflámu undeva vro paduritia de acéstea, viéti'a din ea, ce nici unde nu se afla in asemene mesura, servece de caracteristica pentru padurile din Besarabi'a. Toti si tóte alérga de pe pustietatea fara arbori si umbra catra acestu asilu umbrosu si inviatoriu: acésta padure, in tempulu de véra, este unu felu de gradina de animale in care totu ce vetiuesce se ascunde. Pe catu de scurta este érb'a de pe pustia, pe atatu

de nalta, pana la peptu, cresce ea sub scutulu arboriloru ce i atragu róua si umediála. Este fórte bine daca caletoriulu umbra in caltiuni inalte, cáci nu este a se ferí numai de geniste (Ginster, unu soi de plante,) ilice (arboru spinosu,) si alti spini, ci inca si de alta ce: din tu'a intunecósa ce o atinge piciorulu, se intinde unu corpu netedu, lucitoriu, de 4 pasi de lungu, — elu clatina, siuera, se teraje printre ramurile tremurátorie. Mai in colo se codesce cate o sioperla de 12 policari de lunga, pe spate verde, cu punte negre pistricata, pe pantece cam galbinia-verde, cu soldii de la capu pana la verfulu códei. Cate sburaturi, flusturari, ciripiri, vuieturi, sfredeliturii, siueratori in acésta paduritia! Colo in susu — vedi sute de cuiburi, unu satu de cióre flutura in aeru pe de asupra arboriloru! de cumva se scutura cutare trupina, nenumerate guturi incepu a cará, si fréca clóntiele de cate 3 policari de crengi casi candu ar avé se arete cá ce ar fi de asceptatu de la acestu pumariu, seu de la cel'a. Din cuibulu verde, de susu, cobetiulu privesc la merisceca se observe vr'unu iepure ce nu-i scapa asiá usioru. Cu rapedime se cobóre la elu, si de locu dupa elu cate unu corbu, amiculu de venatátrie alu lui, cu care impreuna ataca din tóte partile pe

biéti'a vita fricósa, sarindu, flusturandu, sburandu, lu ajungu si lu prindu, éra celu d'antaiu lu sapa cu clontiuulu. Brósculele inca au coru insemnatu. Din departare este semnalisata padurea prin corurile loru nearmoniose, caletorii se bucura candu le audu, sciindu cá se scapa de ferbintiála sórelui, intrandu la recóre si umbra. Intre tóte vocele inse suna mai tare cele ale filomeleloru nenumerate. Desi nu batu ele asiá de curatu si sonoru casi cele nemtiesci, totusi sunt filomele, si multimea loru — mai la fiecare 12 pasi se aude cate un'a — suplinesce sonulu metalicu ce lipsece vócei loru.

Pe catu de frigurósa este érn'a, pe atatu de calda este vér'a, ea e cu multu mai calda de catu in cutare parte a Europei de la apusu sub asemenea latime ecuatoriala. Si pre cum acolo frigulu celu mare se sente din lips'a paduriloru, asiá la noi caldur'a ferbinte totu din aceea cauza. Pentru érna pe acéstea le potemu numí cojócele, dincontra pentru véra aici buretii ticirii, fiindu cá padurile atragu umediála din atmosfera in sine, si pe urma o latiescu peste tiera.

Catu de recorosu este pentru ochi si nervi a priví la unu lacu limpede, la apa curgátoria! Unde sunt miile de isvóre, lacuri si riuri ce

sierpuiescu si recreaza tóte partile Germaniei, fiindu cam totu deun'a pline, pentru cá arborii si tufisiulu de pe tiermuri le scutesce de radiete secatórie? Sunt si aici lacuri, d. e. acolo unde intre movile mici se stórcé putintica apa norioasa de pintre niste arbori ce stau mai la dealu — unu evenimentu pe care se incérea a lu folosí in sfer'a lui. Persecutandu-lu cam dóue verst, in sus, se afla vr'o síése mori de cucurudiu, cari nu sunt mai multu de catu colibi gaurite, asiediate, seu mai bine dicendu: dóue ladi de scanduri, langa cari abie se misca o róta de móra. Tiermuriu acestui lacu sunt pretutindene goli, nici unu arbore pe ei, nu sunt neci tufe de spini, uniculu contra scutu radiete sórelui este adancimea albiei lui, care din ce in ce se ingrópa mai multu in glodu. De ce nu se aduna acéste colibi la unu locu, facendu din ele o móra buna cu mai multe petri, facendu din laculu acésta altulu mai mare care si vér'a ar face serviciu? Dara aici facu toti, tierani si nobili, dupa mintea loru. Padurile se strica si cu ele si laculu precumu si morile zidite pe elu, cari firesce, nu se voru miscá de radiete sórelui.

(Va urmá.)

VARIETATI.

== Necrologu. Nicolae T. Velea

protopopu gr. or. in Versietiu, dupa unu morbu indelungatu repausa in Domnulu joi in 4 maiu c. v. la unu patrariu la optu ore demaneti'a. Inmormentarea i va fi sambeta la 6 l. c. 3 ore dupa mediadi. Trupulu se va asiedi in beserie mica din Versietu. Din familia si consangeni n'are cine se-lu planga, dar natiunea intréga e detoria se verse lacreme de durere dreptu recunoscintia pentru meritele multe ce intr'o activitate lunga si mare si le-a castigatu repausatulu pentru beserie romana si literatur'a nationala, fora ca in vietia se i se fie potutu dá remuneratiune ori mangaiare. Lasu altor'a se-i descrie biografi'a, si incheiu cu: Fie-i tierin'a usi'ora! — Margiti'a 6 maiu Alosandru Jelebeanu invetiatoriu.

Despre inmormentarea repausatulu Nicolae T. Velea ni se scrie din Versietiu cu datulu 6/18 maiu urmat'oriele: Dupa ce s'au facutu pregatirile de lipsa, s'a incunoscintiatu si ordinariatu serbescu de aici, statorindu-se cum se fie celebrarea santeloru ceremonie, s'a otaritu ca inmormentarea se se intemple astadi la 10 ore nainte de mediadi éra trupulu repausatulu se se inmormente la beserie'a din tinterimulu gr. or. serbescu. La inmormentare a luat parte Ittea Sa d. episcopu serbescu din locu Emilianu Chenghelatiu, archimandritulu Stanuloviciu, protopopulu Trandafiloviciu si tota preotimea parochiala din Versietiu din partea serbesca, apoi dd. protopopi din Oraviti'a Iacobu Popoviciu, din Beserie'a-Alba Josifu Popoviciu, preotii romani din comunitatile din vecinatate, in catu numerulu preotiloru a fostu preste 30 insi. Inteliginti'a si tieranii din comunele acestea acursera in numeru mare. Repausatulu numerá 51 de ani, in a caror'a decursu au facutu multe servitie pentru vietia nationala, si multu ni ar fi mai luminatu daca Ddiu s'ar fi induratu se ni-lu mai tiena. Fie-i tieran'a usi'ora! — Simeono Savulu invetiatoriu romanu in Stregiseea mica.

== Din Logosiu ni se scrie: Granele si cucurudiele sunt férto frumóse, viile anca au rodu frumosu; fenu vom avé multu si bunu. Timpulu curge linu si frumosu, pretiulu bucateloru au scadiutu.

== Imperatului Napoleone la espusetiunea de Paris i s'a recunoscutu premi'u de clasa prima pentru modelulu casei pentru lucratori. Juratii cari l'au propusu pentru premiare sunt prusi. Altii de alte nationalitati au mai spus meritele Maiestatei Sale in acestu ramu, in care totu ce s'a facutu de la 1850 in cöce mai alesu in Germani'a, s'au intemplatu dupa modelele ce le arotase inca principele Ludovicu Napoleone Bonaparte. Deci propunerea pentru premiarea Mai. Sale va merge acú la consiliulu supremu alu jurtiloru.

== Ce vreu unurti cu Croati'a. Ceti'mu in „Pesti Hirnök” urmat'oriele sire de interesu mare: „In cercurile magiare se pretinde a sci, ca daca diet'a croata nu va alege deputatiune ca se se infatisieze la diet'a ungrésca de incoronatiune, atunci in Croati'a se vor demandá alegeri directe pentru diet'a ungrésca.” Toem'a candu scriamu aceste sire, vine unu domnu croatu si ne asecura cumca conatiunali sei croatii au unu proverbii ce dice: „U jednom selu priete a u drugom se neboje.” Adeca pe romania: „Intr'unu satu amenintia, in cel'a laltu nu se tema.”

== De la espusetiunea universalá de Paris. Juratii au gasitu ca canep'a de Ungari'a este cea mai tare, deoi presiedintele jurtiloru a dechiaratu ca o va recomandá ministrulu marinei francesci pentru cele necesarie la marina. Se sperámu ca vom avé si de acei producatori romani cari vor precepe acést'a si o vor folosi.

== Incoronatiunea nu se scie inca cu securitate candu se va poté intemplá. Intre combinatiunile cele multe, cei cari o eredu a fi mai curundu, o punu pe rusaliele catolice. Dupa parerile altor'a se va intemplá mai tardiu. Foile magiare ni spunu ca a fostu intrebare cine se puna coron'a pre capulu monarcului. Dupa datina — preoum scim — se cuvine primatelui si palatinulu ca ei se puna coron'a pre capulu Imperatului dupa ungere. Acum inse nefindu palatinu, s'a cercatu altu individuu. Sörtea a cadiutu mai antaiu pre judele curiei, dar s'a observatu ca acést'a e dintre' cei alesi. Cercara apoi altu barbatu de distinctiune si venira la Franciscu Deák, precum se invoái si

Mai. Sa, dar Deák respine cu modestia, astfelu dupa consultari nóue primi contele Andrassy ministrulu a substituit pre palatinulu.

== Senatulu imperiale. Dintre tierile romane ale Austriei numai Bucovin'a e reprezentata la senatulu imperiale. Transilvani'a — precum se prevedea cu securitate — a remasu asta data la Pesta. Ablegatii din Bucovin'a sunt dd. E. Hurmuzachi, protopopulu si as. cons. Andrieviciu, br. Petrino si Simonoviz (polonu). D. Hurmuzachi a fostu impedeatu a se infatisia la deschiderea senatului. Ablegatii fecera voturile in tote limbele, numai cea romana s'a uitatu asta data, inse d. Andrieviciu respunse romanesece la formul'a straina ce i se ceti.

== Diet'a Croatiei. In siedinti'a din 18 l. c. se ceti rescriptulu regeseu care santiunea legea pentru imunitatea ablegatiloru. Dupa o scorta desbateru a supra rescriptulu, se faou catra Banulu urmat'oria interpelatiune: 1. Daca Esc. Sa Banulu are cunoscintia despre evenimentele de Fiume si daca a deslucitu Mai. Sale ca intentiunile pre nálte in privinti'a Fiumei se efeptuiescu astfolu catu se compromita tronulu si ereditati'a natiunei croate-serbe din regatulu triunitu; 2. ce despusetiuni a facutu Banulu pentru impedearea esceseloru in Fiume si a atacuriloru supra intregitati regatului triunitu; 3. Daca ordinatiunile Banului nu vor avé resultat, ce cugeta Esc. Sa a face pentru a respunde juramentulu, demnitati banale si demnitati regatului triunitu. O deputatiune se duse la Banulu cu interpelatiune: ce i se va respunde? vom vedé. Destulu ca pana acum'a comisariulu ministeriului ung. d. Cseh e in Fiume, ma s'a supusu administratiunei lui inca si districtulu Buccari. In acésta siedintia din 18 l. c. se primi en bloc propieptulu de adresa alu maioritatei, catra care se mai adause in unanimitate urmat'oriulu amendamentu propusu de ablegatulu Verbancic: „nainte de stergerea starei exceptiunale in Fiume si Buccari, nainte de restituierea acestoru porturi in starea de mai nainte, diet'a nu póte alege membri pentru deputatiunea de incoronatiune.” La acést'a unionistii au paresitu sal'a.

In siedinti'a din 20 l. c. s'a alesu o deputatiune constatatorie din dd. Dr. Subotici si Dr. Sram cari se duca adresa si s'o astérna Maiestatei Sale Imperatului. Dupa sevarsirea unoru afaceri neinseminate, s'a alesu in fine o comisiune de 21 de membri carea se gatésca instructiunea pentru redigerea diplomei inauguralu cu ocaziunea incoronatiunei.

„Pr.” primesce din Zagrabi'a cu datulu 20 l. c. urmat'oriulu telegramu: „In districtulu Buccari preotimea fu silita a pune pe turnurile besericoloru stindarde magiare ce se importarea aici fora ca se fie platitu la vama.

== Espusetiunea etnografica de Moscva. Serbatorile in Moscva se continua dupa programu, si foile rusesci si-implu multe colóne cu producerea cuventariloru tiente la ocaziunea deschiderei. Banchetulu celu mai splendidu pare a fi celu datu de guvernatorulu generale la 6 l. c. Ce se atinge de espusetiunea etnografica, ea are trei despartiaminte. Despartiamentulu primu cuprinde grup'a figureloru ce infatisieza pre locuitorii Rusiei si sementele slavice locuitorie in tierile invecinate, si anume mai antaiu sementele nerusesci 114 figure, apoi sementele slavice si anume slavii de resaritu 114, slavii de apusu si mediadi 62 figure, tote la olalta 291. Despartiamentulu alu doile e etnograficu generalu, aci sunt 155 de costume fora de figure, acaraminte, scule, vase, instruminte musicali scl. Cu totulu 564 de numere, 69 modele de edificie si 274 de scule. Tote aceste obiepte sunt asiediate langa figurele locuitoriloru ce folosescu acele obiepte. Totu de acestu despartiamentu se tienu desemnele, fotografielle scl. Alu treile despartiamentu se póte numi antropologicu, aici sunt capatine, sochelete, óse, anticitati culesse pre la morminte, preparate anatomice, vase de piétra scl. In grup'a din despartiamentulu primu, unde costumele diferiteloru rase aparu intregi, bate la ochi grup'a guebeleroru o rasa din Ind'i'a, adoratorea foculu in jurulu de Bacu. Acesti ómeni sunt representati la espusetiune prin siepte figure, imbracate numai de diumetate. Altmintre e de sciutu ca nu Gueberii indiani au trimise aceste figure, ci le-a depinsu principele rusescu Gagarin cu ajutorulu academiculu Ivanov. Rasa numita a si incetatu a mai esiste in natura.

== Principele de corona alu Angliei petrece la Paris unde s'a dusu a cerceté espusetiunea. In onóra lui, reprezentantele Angliei la Paris lordulu Cowley dede unu balu in 17 l. c. la care fura de fatia: Imperatulu Napoleone cu Imperatés'a, regele Belgiloru cu regin'a, principele rusésca Mari'a, Oscar principele de Suedi'a, ducele de Edinburgh si alti.

== (Multiamita publica). Suscrisulu me sentiú deobligatu, a produce 'n colónele publicitatei nobil'a fapta a Spectaverulu Domnu Protojude cercualu din Halmagiu Alesandru St. Siulutiu, oferindu-mi unu ajutu de 17 fl. v. a. ca usiorare pe carier'a studieloru, prin contribuirea urmat'oriloru Domni prégenerosi Alesandru St. Siulutiu 3 fl., Elia Breteanu 3 fl., Georg. Popoviciu 2 fl., Ant. Veres 2 fl., Ioane Popescu 1 fl., Ioane Motiu 2 fl., Ioane Cosieriu 1 fl., Andr. Puticiu 1 fl., Const. Tallociu 1 fl., Grig. Grigorescu 1 fl. pentru cari primésca de la mine cea mai profunda multiamita. Ionitia Badescu stud. de cl. VIII. la la gimn. rom. de Beusiu.

Cursurile din 20 maiu 1867. n. sér'a.

(dupa aretare oficiale.)

	baní	marf.
Imprumutele de stat:		
Cele cu 5% in val. austr.	56.00	56.20
„ „ contributiunali	91.25	91.75
„ „ óue in argint	89.25	89.50
Cele in argint d. 1865 (in 500 franci)	83.00	83.50
Cele nationali cu 5% (jan.)	71.75	72.00
„ metalice cu 5%	60.00	60.20
„ „ malu — no r.	62.40	62.60
„ „ 4 1/2%	53.00	53.50
„ „ 4%	40.50	41.00
„ „ 3%	36.00	36.50
Efecte de loteria:		
Sortile de stat din 1864	79.40	79.60
„ „ 1860 1/2 in cele intregu	88.40	88.60
„ „ „ 1/2 separata	91.75	92.25
„ „ 4% din 1864	79.00	79.50
„ „ din 1859, 1/2	145.00	146.00
„ bancou de credit	127.25	127.50
„ societ. vapor. dunarene cu 4%	88.50	89.50
„ imprum. princ. Ezerházy a 40 fl.	85.00	90.00
„ „ Salu	30.50	31.00
„ cont. Palfy	24.00	25.00
„ princ. Clary	25.00	26.00
„ cont. St. Genois	22.00	23.00
„ princ. Windischgrätz a 20	17.00	18.00
„ cont. Waldstein	21.00	22.00
„ „ Keglevich	12.00	12.50
Obligatiuni desarsoinátore de páiment:		
Cele din Ungaria	71.75	72.25
„ Banatul tem.	72.00	72.50
„ Bucovina	68.00	68.50
„ Transilvani'a	67.75	68.25
Actiuni:		
A bancou nationali	725.00	727.00
„ de credit	181.90	181.40
„ „ scont	605.00	607.00
„ „ anglo-austriace	96.50	97.00
A societatei vapor. dunar.	483.00	485.00
„ „ Lloydulu	182.00	185.00
A drumulu ferat de nord	170.30	170.50
„ „ stat	216.20	216.40
„ „ „ apus (Elisabeth)	143.00	143.50
„ „ „ sud	198.50	199.00
„ „ „ langa Tisa	147.00	147.50
„ „ „ Leuberg-Czernowitz	180.00	181.00
Bani:		
Galbenii Imperateaci	5.99	6.00
Napoleonid'ul	10.14	10.15
Friedrichsd'ori	10.60	10.70
Suverenii engl.	12.65	12.75
Imperialii rusesci	10.30	10.35
Argintulu	124.85	125.25

Depositoriu de Biblii si nóue Testamente.

	val. austr.
Bibli'a roman. partea I 8° el. leg. in pele	45 cr.
Roman. Testam. nou 32°	30 „
„ „ „ si mai eleg. leg.	40 „
„ „ „ 12° eleg. leg. in p.	40 „
„ „ „ cu Psal. 12°	50 „
„ „ „ cu slove cirilice 12°	45 „
„ Psalmii 32°	20 „
A. Reichard et Comp.	
strad'a din Iontru a monastirulu nr. 174 in Chsiu.	

Se afla de vendiare
150 acóve de vinu de Mehadi'a
calitatea prima,
din délurile petróse de aici din a. 1866. Doritorii de a cumperá se potu adresa de dreptulu la Dimitriu Gherga cojocariu nr. 79 la Mehadi'a. (2—3)

„ vitielu „ „		
fora capatine 125 „	130 „	
cu capatine 115 „	120 „	
„ „ din Poloni'a 78 „	82 „	
Cleiu pentru templari celu negru	14 1/2	
„ „ „ celu brunetu	17 „	19
„ „ „ celu galbenu	19	21
Oleulu de inu	32 „	33 „
„ „ rapitia (rafinatu)	26 „	27 „
„ „ terpentinu galitanu	16	17
„ „ „ rusescu	15	16
„ „ „ austriacu	19 1/2	21 1/2
Colofoniu.	7 1/2 „	8 1/4
Smól'a négra	5 „	5 1/2 „
Unsóra de conusia din Iliri'a	13 1/2 „	19 1/2 „
„ „ „ Ungaria (alba)	16.25	17
„ „ „ „ (albastra)	14	15
Rapiti'a din Banatu, metiulu		
„ „ „ austriacu	5.75 „	6.00
Perulu de capra din Romani'a	27 fl.	30 fl.
Lan'a de óie, cea de iérna	115 „	120 „
„ „ „ „ véra	110 „	120 „
„ „ mielu	190 „	200 „
„ „ óie din Transilvani'a	116 „	117 „
„ „ „ „ Brail'a, Jalomiti'a	85 „	86 „
„ „ „ „ Romani'a mare	82 „	80 „
„ „ „ „ „ mica	78 „	80 „
„ „ tabaci (Gärber) din Romani'a	72 „	74 „
„ „ óie din Banatu, cea comuna, grósa	65 „	68 „
„ „ óie din Banatu tigai'a	80 „	82 „
„ „ véra din Besarabi'a	65 „	68 „
Unsóra de porc	40 „	41 1/2
Slanin'a afumata	41 „	43 „
Cér'a din Banatu si din Ungari'a, cea galbena	125 „	126 „
„ „ „ „ cea nalbita	145 „	150 „
Prunele uscate, din 1865	19 1/2 „	20 „
Zaharulu Raffinade	31	32
„ Melis	29	30.50
„ Lompen	26 1/2	26 1/2
Gráulu din Banatu 89 fl. metiul	6 fl.	40 cr.
Ordiulu	70 „	3 10 „
Ovesulu din Ungar.	43 „	20 „
Seulu de óie din Romania		
Colkiani (Knoppert) I. din 1866	11 1/4	11 1/2
„ „ „ II. „ 1866	10 „	10 1/4
Dirdie (Trentie) Unguresci, albe	11 1/2	11 3/4
„ „ „ jumetate albe	9 1/2	10
„ „ „ obéle	6 3/4	7
„ „ „ ordinare	5.25	5.75

Temisió'ra, 17 maiu 1867.

(Reportulu de septemana a Loidulu din Temisió'ra.) — Durandu linisce in negotiulu cu cereale, pretiulu loru nu se potú sustiené la naltimea lui din sempeteman'a trecuta ei trebuí se scada érase cu cate 15—20 cr. la metiu. Trecerea fu ne'nsemnata.

Notámu:

Gráulu 87/88 fl. 6.15; 88/89 fl. 6.20—6.25 — Secar'a 78/80 fl. 4.40 4.50, n'are cercare. — Cucurudiulu 80/81 fl. 3.20—3.30 — Ordiulu 68/70 fl. 3.00 — Ovesulu 46/48 fl. 1.85—1.90 de metiu.

Aradu, 12 maiu a. c.

Din tergulu nostru de septemana nu potu dá reportu favorabilu. Situatiunea nu s'a schimbatu spre bine, ci este totu cea vechia cu deosebirea ca pretiurile cutaroru cereale au mai scadiutu. Dintre tote graulu si cucurudiulu au perdutu mai multu din pretiu; cestu din urma scadiu pana la 3.25—3.00, fiindu la inceputulu septemanei curente cu 3.55—3.60. — Intre altele carcare de bucate nu potemu dice ca am avut, cáci abi'a a trecut u partia mica de grau curatu cu 6.40 cr., si alti'a de grau mastecat cu 4.80—5.25. Mai multe capariri se facura pe graulu nou; asi'a s'a caparitu partite mai mici, cu 3 fl. 25 cr. cu conditiune a depune pretiulu intregu, partite mai mici cu plat'a de jumetate, cu 3.50—3.75 cr. — Ordiulu si secar'a sunt férte putienu cercate, mai mare pretiu are fasolea de catu ele, unu metiu de fasole este cu 5 fl. 20 cr. — Eri séra a intratu timpu ploiosu, si prin urmare tempestatea este cam recórda si tulbure picurandu candu si candu plóia; altcum aerulu ni priesece.